

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.

Rıfat T. NALBANTOĞLU
İzmir Milletvekili

Dünya Küresel Demokrasi endeksinde hibrit demokrasi olarak kendine yer bulan ülkemizde insan hak ihlalleri, işkence ve kötü muamele her dönem önemli bir tartışma konusu olmuştur. Nitekim Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin 2024 yılı raporunda da bu konuya işaret edilmiş, "Avrupa'daki gözaltı yerlerinde sistematik işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya ceza iddiaları" başlıklı kararında "Türkiye'de son yıllardaki polis gözetiminde ve cezaevlerinde işkence ve kötü muamele uygulamalarında artış olduğu" tespitine yer vererek, konu ile ilgili benzer pek çok öneride bulunmuştur. Karar metninin Türkiye'ye ilişkin bölümünde, resmi makamların "işkence ve kötü muameleye sıfır tolerans" mesajına rağmen "son yıllarda gözaltında ve cezaevlerinde işkence ve kötü muamelenin arttığı", bunun da Türkiye'nin bu alanda geçmişte kaydettiği ilerlemeleri "ikinci plana ittiği" görüşü dile getirilmektedir.

Öte yandan Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Dokümantasyon Merkezi'nin verilerine göre; 2023 yılında kolluk güçlerinin toplanma ve gösteri özgürlüğü kapsamında yapılan barışçıl eylem ve etkinliklere müdahalesi sonucu 63'ü çocuk, en az 3.595 kişi işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalmış, 45 kişi ise yaralanmıştır. 2024 yılının ilk beş ayında ise kolluk güçlerinin barışçıl eylem ve etkinliklere müdahalesi sonucu 77'si çocuk, en az 1.592 kişi işkence ve diğer kötü muameleye maruz kalmış, 23 kişi ise yaralanmıştır. Bu bağlamda;

- İşkence ve kötü muamele iddiası ile ilgili olarak Bakanlığınıza yönelik şikâyet ve başvuruların son 5 yıla göre dağılımı nasıldır?
- İşkence ve kötü muamele nedeniyle bakanlığınıza bağlı güvenlik mensuplarına yönelik son 5 yılda açılan davaların yıllara göre dağılımı nasıldır? Bu görevlilerin kaç hakkında yargılanma izni verilmiştir?
- Bakanlığınız mensuplarıyla ilgili olarak yapılan işkence ve kötü muamele başvurularından kaçıyla ilgili inceleme ve soruşturma başlatılmıştır?
- Bakanlığınızca yargılama izni verilmeyen ancak hakkında inceleme ve soruşturma başlatılan güvenlik mensuplarınızdan kaç hakkında disiplin cezası ve uygulamaları gerçekleştirilmiştir?
- İşkence ve kötü muamele nedeniyle görevden uzaklaştırılan güvenlik görevlileri var mıdır? Varsa bunların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- İşkence ve kötü muameleyi önleme anlamında uygulanan tedbirler caydırıcı ve orantılı ceza açısından yeterli midir? Bu konuda bir çalışmanız var mıdır?